

984-90
(20)

provincie groningen

richtlijnen

**ten behoeve van het milieu-effectrapport
voor de uitbreiding van de Eemscentrale
met een installatie voor de vergassing van
afvalstoffen**

**opgesteld door Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen en Rijkswaterstaat,
directie noord-nederland**

januari 1999

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van de richtlijnen	3
1. INLEIDING	4
2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	5
<i>2.1 Probleemstelling</i>	5
<i>2.2 Doel</i>	5
<i>2.3 Besluitvorming</i>	6
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	7
<i>3.1 Algemeen</i>	7
<i>3.2 Voorgenomen activiteit</i>	8
3.2.1 Beschrijving installatie	8
3.2.2 Verwerkingsproces	8
3.2.3 Emissie en emissiebeperkende maatregelen	9
3.2.4 Emissie naar oppervlaktewater	10
3.2.5 Reststoffen	10
3.2.6 Calamiteiten en externe veiligheid	10
<i>3.3 Alternatieven en varianten</i>	11
3.3.1 Nulalternatief	11
3.3.2 Verwerkings- en inrichtingsvarianten	11
3.3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief	11
4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING	12
5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	12
<i>5.1 Leefomgeving en natuur</i>	13
<i>5.2 Luchtverontreiniging</i>	14
<i>5.3 Geluid</i>	14
<i>5.4 Watermilieu</i>	14
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	15
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	16

8. EVALUATIEPROGRAMMA	16
9. VORM EN PRESENTATIE	17
10. SAMENVATTING VAN HET MER	17

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 5 oktober 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 191 d.d. 7 oktober 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

Hoofdpunten van de richtlijnen

De initiatiefnemer, Elektriciteits-Productiemaatschappij Oost- en Noord-Nederland NV (EPON), is van plan haar bestaande inrichting Eemscentrale uit te breiden met een installatie voor de vergassing van afvalstoffen. Het gaat hierbij in het bijzonder om mechanisch ontwaterd zuiveringsslib, alsmede de residuen van de verdere verwerking van mechanisch ontwaterd zuiveringsslib en hoog calorische gevaarlijke afvalstoffen. De verwachte verwerkingscapaciteit bedraagt maximaal 100 MWth.

De provincie Groningen is van mening dat in het milieueffectrapport voor deze installatie met name aandacht dient te worden besteed aan de volgende punten:

- Motivering van de keuze van de toe te passen slibdroger en combinatie van vergassingssystemen op grond van een beknopte weergave van de stand der techniek, een en ander in relatie tot de energiebalans en de emissies naar het milieu. Hierbij wordt tevens aandacht gevraagd voor het energetisch rendement van het initiatief ten opzichte van direct verbranden.
- Acceptatiecriteria en -procedure van de voor verwerking aangeboden afvalstromen.
- Emissies en bewerking van afvalwater.
- Bij de ontwikkeling van het MMA dient een minimalisering van de afvalwaterlozing plaats te vinden.

1. Inleiding

De initiatiefnemer, Elektriciteits-Productiemaatschappij Oost- en Noord-Nederland N.V. (EPON), is van plan haar bestaande inrichting Eemscentrale uit te breiden met een installatie voor de vergassing van afvalstoffen. Het gaat hierbij in het bijzonder om mechanisch ontwaterd zuiveringsslib, alsmede de residuen van de verdere verwerking van mechanisch ontwaterd zuiveringsslib en hoog calorische gevaarlijke afvalstoffen. De verwachte verwerkingscapaciteit bedraagt maximaal 100 MWth.

Voor het uitvoeren van dit voornemen zijn vergunningen nodig op grond van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). Voor deze activiteit heeft de initiatiefnemer een startnotitie opgesteld (Besluit m.e.r. Categorie C 18.2, 18.4 en 22.3). Het bevoegd gezag zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen (coördinerend bevoegd gezag) en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Bij brief van 5 oktober 1998^{1]} is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant van 7 oktober 1998 en in de Eemsbode ^{1]}.

Deze richtlijnen zijn opgesteld op basis van de startnotitie, het advies van de Commissie voor de m.e.r. en in inspraakreacties. Het doel van de richtlijnen is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Probleemstelling

EPON heeft het voornemen afvalstoffen te vergassen teneinde er (secundaire) brandstof uit te winnen. De gasvormige brandstof die bij het vergassingsproces ontstaat levert een reductie op van het fossiele aardgasverbruik van circa 3%. Deze reductie vindt plaats op het verbruik dat nodig is voor het produceren van elektriciteit en warmte in de Eemscentrale. In de startnotitie wordt aangegeven dat met dit initiatief verbranding en/of storten van afval wordt voorkomen of beperkt. Volgens de startnotitie wordt zo de energetische waarde van het afval beter benut.

De aanleiding en de ontwikkelingen die tot het initiatief hebben geleid moeten worden beschreven. Aangegeven moet worden wat de bijdrage is van het voornemen aan de doelmatige verwijdering van afval.

In het MER is een nadere motivering noodzakelijk inzake voor- en nadelen van de gekozen techniek ten opzichte van de andere verwerkingstechnieken. Ook (on)zekerheden in de toelevering van zuiveringsslib en andere afvalstoffen voor EPON moeten hier in beschouwing worden genomen.

Om een goede afweging mogelijk te maken is het van belang dat in het MER een integrale afweging van de mogelijke verwerkingstechnieken wordt gemaakt. In deze afweging moeten aspecten als voldoende aanvoer van grondstof voor vergassing, transport, lokale verwerking en voorbereiding worden meegenomen.

2.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Het doel van de voorgenomen activiteit kan omschreven worden als: "Het doel van de voorgenomen activiteit is om door middel van vergassing van (gevaarlijke) afvalstoffen, waaronder zuiveringsslib, een gas te produceren dat ingezet kan worden bij de productie van elektriciteit".

Naast dit doel moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -ver-

betering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte het gestelde doel laat voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu. Er moet onderscheid worden gemaakt tussen afval-, energie- en overige milieuaspecten.

2.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen.

De provincie wijst erop dat er rekening moet worden gehouden met de status van de Waddenzee als kerngebied in de ecologische hoofdstructuur. In het Structuurschema Groene Ruimte staat:

Het Rijksbeleid staat ingrepen en ontwikkelingen in en in de onmiddellijke nabijheid van de kerngebieden niet toe, indien deze de wezenlijke kenmerken en waarden van het kerngebied aantasten. Alleen bij zwaarwegend maatschappelijk belang kan hiervan worden afgeweken. De aanwezigheid van een dergelijk belang wordt op basis van voorafgaand onderzoek vastgesteld. Hierbij moet tevens worden nagegaan of aan dit belang niet redelijkerwijs elders of op andere wijze tegemoet kan worden gekomen.

Tevens moet worden aangegeven welke fysieke compenserende maatregelen bij de alternatieven genomen kunnen worden, indien ook na het treffen van mitigerende maatregelen wezenlijke waarden worden aangetast.

Verder is de Europese Vogelrichtlijn van toepassing op de Waddenzee, het gebied behoort tot de belangrijke vogelgebieden in Nederland en komt voor op de zogenaamde IBA89-lijst. Deze lijst vormt volgens het Europese Hof van Justitie het uitgangspunt bij het bepalen welke gebieden onder de Vogelrichtlijn vallen. Een EU-lidstaat kan eventueel van de IBA89-lijst afwijken, maar dat is alleen mogelijk op grond van ornithologische criteria. Wanneer de Vogelrichtlijn van toepassing is, moeten de bevoegde instanties bij de vergunningverlening de Habitattoets uitvoeren. Het uitvoeren van deze toets ligt toch al in de rede, omdat de Waddenzee ook voorkomt op de zogenaamde "Eerste tranche" van de Habitatrictlijngebieden.

Volgens de Habitatrictlijn¹] geven bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor een plan of project nadat zij op basis van een passende beoordeling de zekerheid hebben gekregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten (art. 6 lid 3). Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende

redenen van sociale of economische aard, toch moeten worden gerealiseerd, neemt de Lidstaat alle nodige compenserende maatregelen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 200 bewaard blijft (art. 6 lid 4).

De provincie voorziet geen ernstige aantasting van het gebied maar vindt dat er vooral gelet moet worden op de afvalwaterproblematiek.

De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven¹⁾ (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor vergunningverlening ingevolge de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdspad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu.

Het kan zinvol zijn om deze beschrijving te baseren op deelactiviteiten (daarbij kan gedacht worden aan het drogen en vergassen). Daarbij dient eveneens aandacht te worden besteed aan neven- en vervolgvactiteiten (met bijvoorbeeld de restproducten zoals zwavel en as). De beschrijving van de voorgenomen activiteit dient te worden gerelateerd aan een situatie zonder slib/afvalvergassing in de Eemscentrale. Ook bij het zoeken naar alternatieven kan het zinvol zijn uit te gaan van een analyse van de voorgenomen activiteit in deelactiviteiten.

4 Zie ook hoofdstuk 6 van deze richtlijnen.

Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Er moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen. Maatregelen om nadelige milieugevolgen zoveel mogelijk te beperken, zowel bij normale bedrijfsomstandigheden als bij onvoorziene omstandigheden (calamiteiten), dienen aan de orde te komen.

3.2 Voorgenomen activiteit

3.2.1 Beschrijving installatie

De voorgenomen activiteit – bestaande uit een drooginstallatie en vergassingsinstallatie – dient te worden beschreven aan de hand van blokschema's. Emissies en andere milieuaspecten dienen in ieder geval te worden beschreven voor de maximale verwerkingscapaciteit. Bij het verschaffen van inzicht in de emissies dient te worden aangegeven hoe de gegevens tot stand zijn gekomen (bijvoorbeeld op basis van metingen of via massabalansen) en wat de betrouwbaarheid van de emissieramingen is.

3.2.2 Verwerkingsproces

Beschrijf het verwerkingsproces aan de hand van blok- of processchema's per te onderscheiden proceseenheid, welke afval- en hulpstromen het proces inkomen, doorlopen en verlaten¹]. Verschaf met behulp van massa- en energiebalansen, waar mogelijk per onderdeel, inzicht in de werking van de installaties.

De proceskeuze en -onderdelen die van belang zijn voor de beoordeling van de milieuaspecten dienen expliciet aan de orde te komen. Naast de in paragraaf 2.1 genoemde punten acht de provincie Groningen daarbij de volgende zaken van belang:

- hoeveelheid en specificatie (acceptatiecriteria) van de te verwerken hoofdstroom (i.c. zuiveringsslib);
- hoeveelheid en samenstelling (acceptatiecriteria) van de overige mogelijk in de installatie te verwerken afvalstromen (waaronder afvalstromen als genoemd in de startnotitie op blz. 10);
- registratie van de te verwerken stromen;
- bedrijfs- en procesvoering;
- procesbewaking- en beveiliging.

5 Zie ook reactie 10 (bijlage 4).

3.2.3 Emissie en emissiebeperkende maatregelen^{1]}

Luchtemissies

Deze emissies worden getoetst aan BLA (zoals ook al is aangegeven in de startnotitie), daarnaast is het BEES van belang. De normen in BLA dekken echter de normen uit BEES, de provincie gaat dan ook akkoord met de door de initiatiefnemer voorgestelde toetsing aan de normen.

De volgende punten dienen beschreven te worden:

- een inventarisatie van alle emissiebronnen;
- behandeling van:
 - de ventilatielucht van de overdekte opslag;
 - de afgezogen non-condensables van de droogsectie;
 - de afgassen van de syngaszuivering;
 - de afgassen van de afvalwaterbehandeling.
- emissies van de geurhoudende stoffen en voorzieningen ter beperking daarvan.

In het MER moeten de emissies van stof en geur kwantitatief worden beschreven, zowel onder normale als onder bijzondere omstandigheden. De geuremissies dienen te worden gekwantificeerd volgens de 'Hindersystematiek geur' en de daarin opgenomen methoden inzake 'Meten en rekenen geur'. Verspreiding van stof en geur buiten de inrichting tijdens het vervoer, dient tevens te worden beschreven^{1]}.

Per bedrijfsonderdeel moeten (procesgeïntegreerde) maatregelen om stof- en geuroverlast te beperken worden aangegeven. Het rendement van de voorziene luchtbehandeling dient te worden beschreven. Daarbij dient tenminste worden vermeld:

- de aan de verbranding van het geproduceerde syngas toe te rekenen emissies getoetst aan het BLA, zowel voor de situatie waarbij het syngas wordt bijgestookt in de afgassenketels als bij de toepassing van het syngas in de gasturbines;
- de werking van de reinigingsprocessen in de opstartfase, bij normale bedrijfsomstandigheden en bij onvoorziene omstandigheden (calamiteiten);
- mogelijke emissies van bijvoorbeeld H₂S, HCN en COS.

Geluid

De geluidemissie door de installatie moet in het MER beschreven worden. Hierbij moet aandacht besteed worden aan:

- emissierelevante bronsterktes van continue en incidentele geluidsbronnen;
- achtergrondniveau's door aanwezige industrie en verkeer;
- piekniveaus;
- voorzieningen om geluidemissies te beperken en de effectiviteit hiervan;
- geluidemissies tengevolge van verkeer.

Energie

6 Zie ook reacties 1, 5, 6, 7, 8 (bijlage 4).

7 De geuremissies dienen te worden voorspeld op basis van gegevens verkregen volgens de richtlijnen van de Nederlandse Voornorm Olfactometrie (NVN 2820).

Een belangrijk punt voor het gehele initiatief is het energetisch rendement van het initiatief ten opzichte van direct verbranden of storten van afval. In het MER moet de energiebalans gepresenteerd worden voor de afvalstoffenvergassing en de verwachte opbrengst van het initiatief. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met het energieverbruik door het transport van de aanvoer van afvalstoffen. Het effect van samenwerking met andere bedrijven op de Eemslocatie moet in de beschouwing worden opgenomen.

3.2.4 Emissie naar oppervlaktewater^{1]}

De hoeveelheid en samenstelling van de te onderscheiden afvalwaterstromen dient te worden beschreven. Daarbij wordt onder andere aandacht gevraagd voor de onderstaande aspecten, met als doel (negatieve) invloeden voor het ontvangende oppervlaktewater tot een minimum te beperken:

- een inventarisatie van alle emissiebronnen;
- behandeling van:
 - droogdamp condensaat;
 - slakbadwater en gaswasspui;
- de werking van de reinigingsprocessen in de opstartfase, bij normale bedrijfsvoering en bij onvoorziene omstandigheden (calamiteiten);
- hoeveelheid te lozen effluenten;
- emissie van verontreinigingen zoals CZV, BZV, N-verbindingen, fosfaten, zware metalen, PAK, EOX en fenol, dioxines, furanen en cyanides;
- emissie van warmte^{1]};
- effecten van de wijze van lozen (wel/geen diffuser)

3.2.5 Reststoffen

De hoeveelheid en kwaliteit van de te onderscheiden reststoffen o.a. zwavel, (niet-uitloogbare) slakken, fosfaat uit de slakken) en bijproducten moeten de nodige aandacht krijgen. De hergebruiksmogelijkheden van de afvalstoffen en de bestemming van de reststoffen, binnen of buiten de inrichting, met de mogelijke (toekomstige) knelpunten moeten onderdeel uitmaken van de beschrijving.

3.2.6 Calamiteiten en externe veiligheid

Bij mogelijke calamiteiten die kunnen ontstaan door uitval van voorzieningen dient te worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de risico's van calamiteiten te beperken, zowel bij de installatie zelf (met name met betrekking tot syngas) als bij de aanvoer en opslag van stoffen.

8 Zie reacties 4, 6 en 7 (bijlage 4).

9 Zie reactie 7 (bijlage 4).

3.3 *Alternatieven en varianten*

De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd. In het MER zijn vooral de milieuarargumenten voor deze keuze van belang.

Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode worden beschreven.

Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

3.3.1 Nulalternatief

Naar mening van de provincie is er geen reëel nulalternatief. Er kan worden volstaan met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief autonome ontwikkeling.

3.3.2 Verwerkings- en inrichtingsvarianten

Op basis van de in de startnotitie aangegeven alternatieven, waaronder verbranding, en de in paragraaf 3.2 genoemde aandachtspunten kunnen varianten worden onderscheiden voor onderdelen van de installatie, in ieder geval voor wat betreft de slibdroger en het vergassingsstelsel met bijbehorende gasreinigingssectie, en mogelijke mitigerende maatregelen. De overwegingen welke hebben geleid tot de voorkeursvariant dienen overzichtelijk te worden gepresenteerd, met name ten aanzien van de aan de keuze van het vergassingsstelsel gekoppelde milieueffecten (waaronder energierendement, teergehalte productgas, uitloogbaarheid slakken, reststoffen).

3.3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

De provincie adviseert bij het ontwikkelen van het mma een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen. Het mma kan worden gevormd op basis van een beschouwing van de varianten vanuit het milieubelang. Betrek hierbij ook kringloopsluiting c.q. hergebruik van afvalwaterstromen.

Daarbij vraagt de provincie, met het oog op de Habitatrichtlijn, aandacht te besteden aan de mogelijkheid om tot een nullozing¹⁾ te komen door toepassing van indampstechnieken of door in de inrichting afvalstoffen te behandelen met een zodanige (gemiddelde) droge stof percentage dat er geen afvalwater ontstaat. Ook vraagt de provincie aandacht voor de mogelijkheid om door middel van membraanfiltratie de emissie naar het oppervlaktewater vergaand te reduceren.

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie Eemscentrale en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Van belang zijn de wezenlijke waarden, de huidige geluidscontouren, kwaliteit van de lucht en water en stoffen die geëmitteerd worden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals verzuringsgevoelige gebieden en stankgevoelige objecten (gebieden) in de directe omgeving van de centrale.

5. Gevolgen voor het milieu

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

10 Zie ook reactie 10 (bijlage 4).

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld de hoeveelheid vermeden CO₂ uitstoot);
- expliciet dient te worden ingegaan op de aan de voorgenomen activiteit toe te schrijven effecten en cumulatie van effecten (indien relevant) op lucht, geluid en trillingen;
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals op verkeer en vervoer (verkeerstoename);
- de minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd, onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- er moet vooral aandacht worden besteed aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- bij de beschrijving dienen de gevolgen van de gebruiksfase te worden betrokken.

In hett MER dient met name aandacht te worden besteed aan zoveel mogelijke kwantitatieve beschrijving van de effecten. Indien een kwantitatieve beschrijving niet mogelijk is kan worden volstaan met een kwalitatieve en meer globale beschrijving.

5.1 *Leefomgeving en natuur¹*

Aangegeven dient te worden in hoeverre geluidhinder, trillinghinder, geurhinder en algemene verkeershinder afbreuk doen aan de directe leefomgeving en aan de natuur.

Aangegeven moet worden in hoeverre de natuurlijke kenmerken van de Waddenzee die in het SGR, PKB Waddenzee en de Habitatregeling zijn opgenomen, worden aangetast.

11 Zie ook reactie 10 (bijlage 4).

5.2 Luchtverontreiniging (inclusief geur)^{1]}

In het MER moeten de bijdragen van de voorgenomen activiteit aan de immissiecontouren worden beschreven, hierbij kan gedacht worden aan geur, stof, H₂S, SO₂, NO_x (zie verder BLA). Het gaat hierbij zowel om de immissie van de elektriciteitscentrale als de fractie van de immissie die toe te schrijven is aan het bijstoken van zuiveringsslib, c.q. ook tijdens de aanvoer en opslagfase.

De geurbelasting van de omgeving ten gevolge van de geuremissies van de afvalstoffenvergassing moet met het nieuwe Nationaal Model (voor de verspreiding van luchtverontreiniging over korte afstand) in kaart worden gebracht (bijvoorbeeld STACKS of Pluim). Op basis van de berekende geuremissies worden met het verspreidingsmodel de ligging van een aantal relevante geurcontouren bepaald en gepresenteerd. Ook dienen contouren te worden aangegeven van de normaal te verwachten geurconcentraties in de omgeving, wanneer de aangebrachte milieuvorzieningen, om welke reden dan ook, uitvallen en te nemen mitigerende maatregelen. Voorzover een methode beschikbaar is wordt inzicht gegeven in de aard van de vrijkomende geurstoffen in relatie tot de mogelijke hinder die de stoffen kunnen veroorzaken. Aangegeven moet worden in hoeverre stankgevoelige objecten/gebieden zich in de contouren bevinden^{1]}.

5.3 Geluid

Aangegeven moet worden waar de geluidscontouren (50, 55, 60 en 65 dB(A)-etmaalwaarde) van de inrichting liggen. Ook geluidsniveaus langs de directe aan- en afvoerwegen en de mogelijke geluidhinder als gevolg van de verkeersaantrekkende werking van het initiatief moeten aan de orde komen.

5.4 Watermilieu

Mede met het oog op de Habitatrictlijn moet worden ingegaan op de effecten van de lozing van (gezuiverd) afvalwater ten gevolge van de voorgenomen activiteit en het cumulatieve effect van deze belasting in relatie tot de overige belasting.^{1]}

12 Zie ook reactie 10 (bijlage 4).

13 Door de belangenvereniging voor Verwerkingsbedrijven van Organische Reststoffen (BVOR) en de Vereniging van Afvalverwerkers (VVAV) zijn in het kader van de in de Nota Stankbeleid genoemde categorie-1 benadering geuronderzoekingen uitgevoerd. Uit de resultaten van deze onderzoekingen wordt een concentratie als relevante (grens)waarde aanbevolen. De desbetreffende contour dient te worden berekend en getoond.

14 Zie reactie 2 (bijlage 4)

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

In het MER dient duidelijk te worden gemaakt in hoeverre de voorgenomen activiteit, alternatieven en varianten bijdragen aan de belangrijkste hieraan gerelateerde milieudoelstellingen. Hierbij kan gedacht worden aan de terugdringing van de CO₂-uitstoot, terugdringen van de hoeveelheid te storten afval, de verhoging van het hergebruik van reststoffen, gebruik van restproducten als grondstof voor andere bedrijven, verhoging van het energierendement en verhoging of hergebruik van de producten (niet alleen in vaste maar ook in vloeibare vorm).

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit, de alternatieven en varianten moeten onderling én met de referentie(s) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, bevelen wij aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven en varianten.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. Evaluatieprogramma

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Gedeputeerde Staten van Groningen en het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, directie Noord-Nederland moet bij de besluiten aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat EPON in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de provincie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. Samenvatting van het MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

Tevens dient op grond van de afspraken naar aanleiding van het Espoo-Verdrag een Duitse samenvatting te worden opgesteld

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 5 oktober 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

provincie groningen

dienst ruimte en milieu

Bezoekadres:
St. Jansstraat 4
Alg. tel. 050 - 316 49 11

Postadres
Postbus 630
9700 AP Groningen
Correspondentie uitsluitend richten aan het postadres

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingek.	1, - 6 OKT. 1998
numm.	1383-9P
dossier	984-1+2+3(5X)
kopie naar	S. J. P. M. B. B.

Commissie voor de m.e.r.
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Nr. 98/13.789/c, RMT

Groningen, 5 OKT. 1998

Behandeld door : W.H. Degenhart Drenth
Telefoonnummer: 050-3164712

Bijlage(n) : 10

Onderwerp : M.e.r. slib/afvalvergassing Eemscentrale;
bekendmaking en terinzagelegging startnotitie.

Bijgaand doen wij u in vijfvoud toekomen de op 10 september 1998 bij ons college ingekomen startnotitie van N.V. Epon, inzake het voornemen om een installatie te bouwen voor de vergassing van afvalstoffen. In het bijzonder gaat het om de vergassing van mechanisch ontwaterd zuiverings-slib, alsmede de residuen van de verdere verwerking (door biologisch of thermisch drogen) van mechanisch ontwaterd zuiverings-slib. Tevens zullen in de installatie bepaalde gevaarlijke afvalstoffen kunnen worden verwerkt.

Dit voornemen is m.e.r.-plichtig. Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de eventueel te verlenen vergunningen op basis van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Met de publicatie op 7 oktober 1998 van het voornemen in de Staatscourant en in de Eemsbode start de procedure in het kader van milieu-effectrapportage.

Tevens doen wij u hierbij vijf exemplaren van de kennisgeving toekomen.

Voordat het milieu-effectrapport kan worden opgesteld dient ons college, als bevoegd gezag ingevolge de wet Milieubeheer en de minister van Verkeer en Waterstaat, in casu de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Noord-Nederland als bevoegd gezag ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, uiterlijk binnen 13 weken na bekendmaking van het voornemen, derhalve uiterlijk 6 januari 1999, richtlijnen vast te stellen waaraan de inhoud van het milieu-effectrapport moet voldoen.

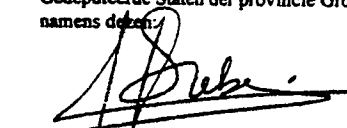
Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken over de inhoud van de vast te stellen richtlijnen.

0111000095

Fax: afdeling Bedrijfsvoering 050 - 316 46 39; afdeling Milieu 050 - 316 46 32; afdeling Ruimte 050 - 316 44 39

Gaarne zien wij uw advies inzake de vast te stellen richtlijnen vóór 9 december 1998 tegemoet.

Gedeputeerde Staten der provincie Groningen,
namens deken:

Dr. H. Sieben,
Hoofdbureau Milieuzorg en Toezicht,
Dienst Ruimte en Milieu.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van de startnotitie in Staatscourant nr. 191 d.d. 7 oktober 1998

provincie groningen

kennisgeving

milieu-effectrapportage ten behoeve van slib/afvalver- gassing eemscentrale

NV EPON is voornemens een installatie te bouwen voor de vergassing van afvalstoffen naast de Eemscentrale in de Eemshaven. In het bijzonder gaat het om de vergassing van mechanisch ontwaterd zuiveringsslib, alsmede de residuen van de verdere verwerking (door biologisch (composteren) of thermisch drogen) van mechanisch ontwaterd zuiveringsslib. Tevens zullen in de installatie bepaalde gevaarlijke afvalstoffen verwerkt kunnen worden. Het gas dat bij de vergassing wordt geproduceerd zal worden verstoekt in de Eemscentrale.

De voorgenomen activiteit is m.e.r.-plichtig. De besluiten waarvoor het milieu-effectrapport (MER) zal worden opgesteld zijn:

- vergunning op basis van de Wet milieu-beheer (Wm)
- vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Het bevoegd gezag in het kader van de Wm-vergunning zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, voor de Wvo-vergunning is de Minister van Verkeer en Waterstaat (i.c. Rijkswaterstaat directie Noord-Nederland) het bevoegd gezag. Het college van GS van de provincie Groningen is de coördinerende instantie.

Procedure.

Alvorens de benodigde vergunning kan worden verleend moeten de effecten van de voorgenomen activiteit op het milieu in een milieu-effectrapport (MER) worden onderzocht. Dit MER zal worden opgesteld door Haskoning. De wettelijke procedure is gestart met de bekendmaking van de startnotitie. In de startnotitie is een globale aanduiding van de aard en de gevolgen voor het milieu gegeven.

Voordat het MER kan worden opgesteld stellen Gedeputeerde Staten van Groningen en Rijkswaterstaat Noord-Nederland richtlijnen vast waaraan de inhoud van het MER moet voldoen. Ten behoeve van het opstellen van deze richtlijnen is inspraak mogelijk.

Terinzagelegging.

De startnotitie ligt vanaf 12 oktober tot en met 9 november 1998 tijdens kantooruren ter inzage bij de provincie Groningen, dienst Ruimte en Milieu, St. Jansstraat 4 te Groningen (kamer D103) en, alsmede na telefonische afspraak (tel: 050-3164712), alsmede in het gemeentehuis van Eemmond, afdeling R.B.O., Hoofdstraat-west 1 te Uithuizen, op werkdagen tijdens kantooruren en buiten kantoor tijden volgens afspraak: tel: 0595-437555.

Inspraak.

Opmerkingen met betrekking tot de te geven richtlijnen kunnen tot en met 9 november 1998 schriftelijk worden ingebracht bij Gedeputeerde staten van Groningen p/a Dienst Ruimte en Milieu, postbus 630, 9700 AP te Groningen.

Intichtingen.

Voor informatie kunt u zich wenden tot mw. W.H. Degenhart Drenth, tel. 050 - 3164712.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Elektriciteits-Productiemaatschappij Oost- en Noord-Nederland NV (EPON)

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen (coördinerend bevoegd gezag)

Besluit: vergunningverlening ingevolge de Wet Milieubeheer en ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C18.2, 18.4 en 22.3

Activiteit: De Elektriciteits-Productiemaatschappij Oost- en Noord-Nederland NV (EPON) heeft het voornemen om haar bestaande inrichting Eemscentrale uit te breiden met een installatie voor de vergassing van afvalstoffen. Het gaat hierbij in het bijzonder om mechanisch ontwaterd zuiveringsslib, almede residuen van de verdere verwerking van mechanisch ontwaterd zuiveringsslib en hoog calorische gevaarlijke afvalstoffen. De verwachte verwerkingscapaciteit bedraagt maximaal 100 MWth. Dit komt overeen met een hoeveelheid zuiveringsslib van maximaal 200.000 ton per jaar op droge stofbasis.

Door de voorgenomen activiteit wordt een vermindering van het aardgasverbruik van de Eemscentrale verwacht van maximaal 3%.

Volgens de huidige inzichten zal de installatie in het najaar van 2001 in bedrijf worden genomen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 7 oktober 1998

richtlijnenadvies uitgebracht op: 9 december 1998

Samenstelling van de werkgroep:

dr.ir. F.G. van den Aarsen

dr.ir. J.J.T.M. Geerards (voorzitter)

dr. ir. A. Klapwijk

ir. J.M. Koppius-Odink

Secretaris van de werkgroep: drs. K.J.M. Spaander - van Gendt.

BIJLAGE 4**Lijst van inspraakreacties en adviezen**

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	981109	drs. D.A. Stoppelenburg namens de Stichting Milieufederatie Groningen en de Stichting Drentse Milieufederatie, Waddenvereniging	Harlingen	981120
2.	981112	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Noord	Groningen	981120
3.	981014	Waterschap Noorderzijlvest	Onderdendam	981120
4.	981106	Wasser- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest	Bremen	981120
5.	981109	Naturschutzbund Deutschland	Krummhörn	981120
6.	981106	Bezirksregierung Weser-Ems	Oldenburg	981120
7.	981106	Der Oberbürgermeister der Stadt Emden	Emden	981120
8.	981015	Landskreis Aurich	Aurich	981120
9.	981116	Gemeinde Krummhörn	Krummhörn	981203
10.	981109	Stadt Borkum	Borkum	981203